

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

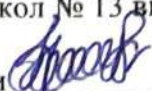
«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету
Інна САВИЦЬКА

19 червня 2025 р.

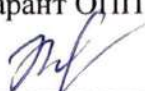
«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фізичної культури
і спорту
протокол № 13 від «20» травня 2025 р.

Завідувач кафедри Микола КОСТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОПП «Фізична культура і спорт»

 Наталія ТЕРЕНТЬЄВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Методологія наукових досліджень
(за професійним спрямуванням)»**

Галуз знань: А «Освіта»

Спеціальність А7 «Фізична культура і спорт»

Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт»

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробники: Терентьєва Н.О., професор кафедри фізичної культури і спорту,
д. пед. н., професор

Київ 2025

Опис навчальної дисципліни

ОК 2. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Програма вивчення навчальної дисципліни “Методологія наукових досліджень (за професійним спрямуванням)” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістр спеціальності “Фізична культура і спорт”.

Міждисциплінарні зв'язки: дієве розуміння та практичне застосування інформації навчальної дисципліни передбачає інтеграцію знань з юридичних (нормативно-правових, національних та державотворчих), соціономічних, філософських, історичних, археологічних, природничо-математичних, суспільно-гуманітарних, психологічних, педагогічних, філологічних, спортивних, мистецтвознавчих та ін. галузей знань, аксіологічних, акмеологічних, здоров'язбережувальних аспектів, маркетингових, PR та ІК технологій.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт	
Освітня програма	Фізична культура і спорт	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	не передбачено	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної форми здобуття вищої освіти (заочна форма не передбачена)		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1 рік	-
Семестр	1 семестр	-
Лекційні заняття	15 год.	-
Практичні, семінарські заняття	15 год.	-
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60 год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни опанування здобувачами вищої освіти теоретичних і практичних питань дослідно-пошукової та експериментальної роботи, починаючи від вибору проблеми і теми дослідження, уточнення вихідних фактів і теоретичних положень, до апробації та оформлення роботи.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

Тема 1. Наука як форма суспільної свідомості	1	6	1				5						
Тема 2. Специфіка наукової діяльності	1-2	13	1	2			5+ 5						
Тема 3. Дослідницький пошук. Поетапна технологія дослідження у ФКС	3-5	15	3	2			5+ 5						
Тема 4. Апробація результатів дослідження	5-6	4	1	1			5						
Тема 5. Академічна доброчесність	6	4	1										
Разом за модулем 1	42		7	5			30						
Модуль 2. <i>Методологічні засади та понятійний апарат наукового дослідження</i>													
Тема 6. Закони, закономірності, принципи дослідження	3-4	4	2	2			5						
Тема 7. Концептуальні основи дослідження	5-6	4	2	2			5						
Тема 8. Понятійний апарат наукового дослідження	7-8	4	2	2			5+ 5						
Тема 9. Загально-наукові, емпіричні та спеціальні методи дослідження	9-11	6	2	4			5+ 5						
Разом за модулем 2	48		8	10			30						
Усього годин	90		15	15			60						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як форма суспільної свідомості	1
2	Специфіка наукової діяльності	1
3	Дослідницький пошук. Поетапна технологія дослідження	3
4	Апробація результатів дослідження	1
5	Академічна доброчесність	1
6	Закони, закономірності, принципи дослідження	2
7	Концептуальні основи дослідження	2
8	Понятійний апарат наукового дослідження	2
9	Загально-наукові, емпіричні та спеціальні методи дослідження	2

4. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Специфіка наукової діяльності	2
2	Закони, закономірності, принципи дослідження	2
3	Дослідницький пошук. Поетапна технологія дослідження	2
4	Апробація результатів дослідження	1
5	Концептуальні основи дослідження	2

6	Понятійний апарат наукового дослідження	2
7	Загально-наукові, емпіричні та спеціальні методи дослідження	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як форма суспільної свідомості у різні історичні епохи	5
2.1	Сутність і класифікація наукових досліджень	5
2.2	Специфіка наукової діяльності в галузі	5
3.1	Дослідницький пошук в галузі	5
3.2	Поетапна технологія дослідження в галузі	5
4	Апробація результатів дослідження	5
5	Академічна доброчесність	
6	Закони, закономірності, принципи дослідження	5
7	Концептуальні основи дослідження (концепції, методологія)	5
8.1	Понятійний апарат наукового дослідження	5
8.2	Науковий апарат дослідження	5
9.1	Загально-наукові, емпіричні методи дослідження	5
9.2	Спеціальні методи дослідження галузі	5

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- захист проектів / науково-пошукових завдань;
- самооцінювання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах різного рівня;
- індивідуальні завдання (у разі необхідності).

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів;
- Класичні педагогічні методи: інформаційно-рецептивний,

проблемного викладу, частково пошуковий (евристичний), дослідницький; методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності, контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальною діяльністю.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку відповідно до чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Наукові дослідження: сутність та класифікація. Логіка і технологія наукового дослідження		
Практичне заняття: Тема 1.		25
Участь у дискусії	знання з теми; міжособистісна взаємодія та професійна комунікація в межах заняття; вміння висловлювати власну думку, обґрунтовано доводити переконання	0-10
Добір інформації (підготовка)	коректність та валідність змістового контенту	0-5
Виконання завдання для самостійного опрацювання	якість виконання завдання; професійна комунікація; вчасна та доцільна репрезентація власних досліджень	0-10
Практичне заняття: Тема 2.		25
Участь у дискусії	знання з теми; міжособистісна взаємодія та професійна комунікація в межах заняття; вміння висловлювати власну думку, обґрунтовано доводити переконання	0-10
Добір інформації (підготовка)	коректність та валідність змістового контенту	0-5
Виконання завдання для самостійного опрацювання	якість виконання завдання; професійна комунікація; вчасна та доцільна репрезентація власних досліджень	0-10
Практичне заняття: Тема 3.		25
Участь у дискусії	знання з теми; міжособистісна взаємодія та професійна комунікація в межах заняття; вміння висловлювати власну думку, обґрунтовано доводити переконання	0-10
Добір інформації (підготовка)	коректність та валідність змістового контенту	0-5
Виконання завдання для самостійного опрацювання	якість виконання завдання; професійна комунікація; вчасна та доцільна репрезентація власних досліджень	0-10
Практичне заняття: Тема 4.		25
Участь у дискусії	знання з теми; міжособистісна взаємодія та професійна комунікація в межах заняття; вміння висловлювати власну думку, обґрунтовано доводити переконання	0-10
Добір інформації (підготовка)	коректність та валідність змістового контенту	0-5
Виконання завдання для самостійного опрацювання	якість виконання завдання; професійна комунікація; вчасна та доцільна репрезентація власних досліджень	0-10
Навчальна робота за модулем	$(\sum T1 + \sum T2 + \sum T3 + \sum T4) * 0,7 =$	≤ 70
Модульна контрольна робота 1 (проектне завдання).		30
Всього за модулем 1		100

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 2. Методологічні засади та понятійний апарат наукового дослідження		
Практичне заняття: Тема 1.		25
Участь у дискусії	знання з теми;	0-10

	міжособистісна взаємодія та професійна комунікація в межах заняття; вміння висловлювати власну думку, обґрунтовано доводити переконання	
Добір інформації (підготовка)	коректність та валідність змістового контенту	0-5
Виконання завдання для самостійного опрацювання	якість виконання завдання; професійна комунікація; вчасна та доцільна репрезентація власних досліджень	0-10
Практичне заняття: Тема 2.		25
Участь у дискусії	знання з теми; міжособистісна взаємодія та професійна комунікація в межах заняття; вміння висловлювати власну думку, обґрунтовано доводити переконання	0-10
Добір інформації (підготовка)	коректність та валідність змістового контенту	0-5
Виконання завдання для самостійного опрацювання	якість виконання завдання; професійна комунікація; вчасна та доцільна репрезентація власних досліджень	0-10
Практичне заняття: Тема 3.		50
Участь у дискусії	знання з теми; міжособистісна взаємодія та професійна комунікація в межах заняття; вміння висловлювати власну думку, обґрунтовано доводити переконання	0-20
Добір інформації (підготовка)	коректність та валідність змістового контенту	0-10
Виконання завдання для самостійного опрацювання	якість виконання завдання; професійна комунікація; вчасна та доцільна репрезентація власних досліджень	0-20

Навчальна робота за модулем	$(\sum T1 + \sum T2 + \sum T3 + \sum T4) * 0,7 =$	≤ 70
Модульна контрольна робота 2 (проектне завдання).		30
Всього за модулем 2		100

Навчальна робота	$(M1 + M2) / 2 * 0,7 \leq$	70
Екзамен/залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq$	100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, перебування в Силах безпеки і оборони, на ТОТ, змаганнях тощо).
Політика щодо академічної	списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові, навчально-наукові роботи

добросовісності	повинні обов'язково містити коректні посилання на застосовані джерела.
Політика щодо відвідування	За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, перебування в Силах безпеки і оборони, на ТОТ, змаганнях тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету). Обов'язково враховуються чинні унормовуючі та регламентуючі освітній процес документи ЗВО

Прим.: При складанні екзамену та підсумуванні балів (результатів)

враховуються такі види діяльності:

аудиторна діяльність (активність на заняттях, виконання завдань, дискусії), самостійна робота, індивідуальні завдання (наукова / проектна діяльність з відповідним захистом – модульний контроль), додаткові завдання (за потреби).

Для студентів, які на час занять (представлення завдань самостійної роботи, презентація-захист проектів) беруть участь у змаганнях або перебувають на зборах, у зоні АТО / ССО, виконують завдання відповідно до посадових обов'язків (які вимагають їх обов'язкової присутності) в Силах безпеки і оборони або перебувають на ТОТ, у лікарні тощо можуть скласти відповідні завдання у формі індивідуальної співбесіди, самостійної роботи та індивідуальних / додаткових завдань.

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn);
- посилання на цифрові освітні ресурси;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти;
- автореферати; фахові видання; збірники тез; матеріали конференції; магістерські дослідження попередніх років;
- програма виробничої (науково-дослідної) практики.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Ахметов Р.Ф., Кутек Т.Б. Методика і методологія наукових досліджень у фізичному вихованні та спорті: навчальний посібник. Житомир: Від-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/34477/1/Навч%20посіб_2022.pdf

2. Гоголь Т.В., Кашуба А.А., Ковальський В.В., Кіндрат В.К., Ярмошук О.О. Організація та методологія наукових досліджень здобувачів вищої освіти спеціальностей : 017 «Фізична культура і спорт» та 014 «Середня освіта (фізична культура)» : навч. посіб. Рівне: ГО «СОМ-ЦЕНТР», 2024. 180 с. URL: <http://repository.rshu.edu.ua/id/eprint/16588/>

3. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Методологія наукових досліджень: підручник. Харків: Право, 2019. 368 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/OMND.pdf

4. Демешкант М.А. Навчально-методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» студентами ОКР Магістр спеціальність «Управління інноваційною діяльністю». Київ: НУБіП України, 2014. 180 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u97/metod_rekomend_Metodologia_2014_1.pdf

5. Костюкевич В.М. Презентації наукових та навчальних праць. URL: <https://vmkost.com/презентації/>

6. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник / за ред. В.П. Горина. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2023. 170 с. URL: https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/49323/1/Posibnyk_MND.pdf

7. Самсонов В.В., Сільвестров А.М., Тачиніна О.М. Методологія наукових досліджень та приклади її використання: навчальний посібник. Київ: НУХТ, 2022. 385 с. <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/2e87cf56-8154-4565-9392-2e34b0f60356/content>

8. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Вид. 2-е, випр. і доп. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 72 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/47721>

9. Тищенко В.О., Соколова О.В., Коваленко Ю.О. Методологія і організація наукових досліджень у фізичній культурі і спорті : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» освітньо-професійних програм «Фізичне виховання», «Спорт». Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 190 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/handle/12345/25816?locale-attribute=uk>

10. Шиян Б. М., Єдинак Г. А., Петришин Ю. В. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті: навчальний посібник [для факульт. фіз. вих. і сп. вищих навч. закладів II-IV рівнів акредитації]. 3-е видан., стереотип. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. 280 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/6005/Naukovi-doslidzhennia-u-fizychnomu-vykhovanni-ta-sporti-2021.pdf?sequence=3>

Періодичні видання

Фахові вітчизняні періодичні видання, внесені до переліку МОН України. Доступ до переліку: <http://mon.gov.ua/activity/nauka/atestacziya-kadriv-vishhoyi-kvalifikacziyi/perelik-vidan/>

Зарубіжні періодичні видання, внесені до наукометричних баз: Scopus, Web of Science, EBSCO, Index Copernicus, Inno Space Scientific Journal, International Scientific Indexing, directory of Research Journal, Ulrichs Web Global Serials Directory, Union of International Associations Yearbook, Scribd, Academia.edu, Google Scholar etc.

Авторські напрацювання.

Додаткові

Сайти МОН України, КМУ, ВРУ (нормативно-правове забезпечення та вимоги до наукових робіт різного виду) та інші офіційні сторінки бібліотек, репозитаріїв, цифрових колекції, цифрових освітніх ресурсів.